

Sortsforsøg med lave, grønne bønner, 1959-61

VED JOHS. JENSEN

671. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Beretningen omhandler sortsforsøg med lave, grønne bønner, udført i årene 1959-61 ved Blangstedgaard, Hornum, Spangsbjerg og Virum. Kvalitetsmæssige undersøgelser af bønnerne er foretaget af Statens Husholdningsråd og Statens Vitaminlaboratorium. Hovedresultaterne er offentliggjort i 691. meddelelse. Sortsforsøg med lave, grønne bønner blev sidst udført i årene 1949-51. Resultaterne fra disse forsøg er meddelt i 477. beretning.

Beretningen er udarbejdet af assistent *Johs. Jensen*, Spangsbjerg.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Indledning

Efter indbydelse til forsøgene i vinteren 1959 blev der tilmeldt 17 sorter, som alle har deltaget. Til forsøgene i 1960-61 blev der endvidere indkøbt frø af 1 hollandsk, 1 tysk og 2 amerikanske sorter. Af disse er sorten Sabo, indkøbt i Holland, ikke medregnet i opgørelsen, da den ifølge den hollandske sortliste over køkkenurter siden er angivet at være identisk med den amerikanske sort Processor, som i forvejen har deltaget i forsøgene i alle 3 år. Dette er også blevet bekræftet af forsøgsresultaterne, idet det ikke har været muligt at iagttage nogen sikker forskel mellem de to sorter. Sorten Topmost fra USA har kun deltaget i forsøgene i 1961 og er af denne grund ikke medregnet i opgørelsen. Den fremhævede sig ikke særligt.

De to sorter, Mondynes Nr. 1 og »Nr. 34«, var ikke med i forsøgene i 1960, da frøet fremkom for sent. De er for sene til dyrkning under danske forhold med 80% af udbyttet i sidste plukkeperiode og er af denne grund ikke medregnet i opgørelsen.

Forsøgsarbejdet

Forsøgene har været udført i årene 1959-61 ved Blangstedgaard, Hornum, Spangsbjerg og Virum. Af disse ialt 12 forsøg er forsøget ved Hornum i 1961 kasseret på grund af misvækst.

Forsøgene blev anlagt med 4 fællesparceller à 9-10 m², række- og planteafstand 60×15 cm. Frøet er, efter afsvampning med Captan, håndsået i sidste halvdel af maj. Der er lagt 2 frø pr. plantested. I de fleste tilfælde er der ikke udtyndet, men i enkelte af forsøgene er den svageste plante fjernet efter bladskifte.

I den udstrækning, det har været nødvendigt, er der sprøjtet med et kobber- eller zinebmiddel.

Der er gjort optegnelser over spiring, begyndende og afsluttede blomstring samt sygdomsangreb. Endvidere er der givet karakterer for vækstkraft.

Plukningen er foretaget fra de første bælg har været tjenlige og derefter en gang ugentlig eller efter behov. Ved plukningen er bælgene sorteret i sunde og syge, og der er bestemt vægt af hver sortering. Ved hver plukning er der bestemt vægt af 100 sunde bælg.

Ved den for de enkelte sorters største plukning er udtaget en prøve på 100 bælg, som er målt (længde, bredde og tykkelse), frøene er talt, og der er foretaget en beskrivelse af bælgene, hvorefter ribbernes (karstrengenes) styrke er bestemt ved brydning af bælgene.

Ved Statens Husholdningsråd er der i 1960 og 1961 foretaget en kvalitetsbedømmelse af sorterne efter frysela-gring, omfattende bælgfarve, smag og konsistens.

Bønnerne er snippet, om nødvendigt ribbet, skyllet, afdrøppet og derefter blancheret i 3-4 minutter, efter at opvarmningen til kogepunktet fra de ca. 90°C, som vandets temperatur faldt til, havde taget ca. 2 minutter. Efter afkøling i 2 minutter i rindende vand blev bønnerne med undtagelse af perlebønnen nr. 17 skåret i 1.5 cm lange stykker og pakket i frysefolieposer. Indfrysningen skete ved ÷ 35°C og lagertemperaturen var ÷ 20°C.

I februar blev bønnerne kogt til mørhed i vand tilsat 15 g salt pr. liter og kogetiden var gennemgående 5-10 minutter efter 3-4 minutters opvarmning til kogepunktet,

Endvidere er der ved Statens Vitaminlaboratorium foretaget en

bestemmelse af ascorbinsyreindholdet (C-vitamin) ved titrering med 2,6 - dichlorphenolindophenol.

Om forfrugt, gødskning og jordbundsanalyser ved forsøgenes afslutning kan oplyses følgende:

Forfrugt	Rt	Superfosf.		Kali 60%		Kalksalp. Hoechst	
		kg pr ha	Ft	kg pr ha	TK	kg pr ha	kg pr ha
Blangstedgaard							
1959 Broccoli.....	7,0	400	7,3	600	10,8	200	
1960 Sukkermajs....	6,6	400	7,5	600	13,7		
1961 Sommerhvidkål	6,9	400	12,5	400	19,2	400	
Hørnum							
1959 Byg.....	6,5	400	—	400	—	100+100	hkg ajle
1960 Byg.....	7,0	400	5,2	400	9,7	400	
Spangsbjerg							
1959 Porre.....	6,7		7,2		10,5		600
1960 Gulerødder....	6,0		6,3		12,3		600
1961 Stikløg.....	6,6	600	8,3		9,7		600
Virum							
1959 Tulipaner.....	—	300	—	600	—	800	
1960 Narcisser.....	6,5	300	18,0	500	17,0		
1961 Blomkål.....	6,5	300	10,3	600	13,7	1000	

Oplysninger om de meteorologiske forhold ved de enkelte forsøgsstationer findes i tabel 1. Under forudsætning af mulighed for vanding var 1959 et særdeles godt år for dyrkning af bønner. Middelterperaturen lå i alle månederne maj-september over det normale, men nedbøren lå langt under, især i maj, juni og september. I 1960 var de klimatiske forhold omkring det normale. Planterne voksede godt til, men blev hæmmet en del af køligt vejr i juli. Ved Virum blev udbyttet dog særdeles pænt, men gennemsnitstemperaturen lå også her en del højere. For en varmekrævende kultur som bønner var 1961 et dårligt år. Planterne fik dog en ret god start, idet temperaturen i juni lå over det normale, men udbyttet blev stærkt begrænset af køligt og regnfuldt vejr i juli og august, og vejrskade blev iagttaget i flere af sorterne. De klimatiske forhold i forsøgsperioden repræsenterer således yderpunkterne af dyrkningsvilkårene for bønner her i landet, og sorterne har da også reageret forskelligt overfor de skiftende vilkår.

Tabel 1. Meteorologiske forhold samt oplysninger om vanding

Måned	Blangstedgaard				Hornum				Spangsbjerg				Virum			
	1959	1960	1961	normal	1959	1960	1961	normal	1959	1960	1961	normal	1959	1960	1961	normal
Døgnet's middeltemperatur C ⁰																
Maj.	12,4	12,0	10,8	11,0	11,7	11,7	10,6	10,5	11,9	11,3	10,6	10,9	11,7	11,7	10,7	10,9
Juni.	15,9	15,8	15,8	14,2	14,8	14,9	14,7	13,5	15,2	14,9	15,2	13,9	15,6	16,1	16,2	14,3
Juli.	18,6	15,1	14,8	16,3	17,3	14,7	14,4	16,0	17,6	14,8	14,9	16,2	18,7	15,6	14,9	16,7
Aug.	18,0	15,9	14,8	15,7	16,7	15,4	14,1	15,3	17,4	16,0	15,1	16,0	17,9	16,1	14,7	15,9
Sept.	13,4	13,1	14,7	12,6	12,8	12,6	13,9	12,1	13,5	13,1	15,2	13,2	13,6	12,8	14,4	12,6
Gns.	15,7	14,4	14,2	14,0	14,7	13,9	13,5	13,5	15,1	14,0	14,2	14,0	15,5	14,5	14,2	14,1
Nedbør målt i mm																
Maj.	2	16	39	40	3	14	27	40	7	34	31	45	17	17	44	41
Juni.	22	26	19	49	55	26	37	48	16	36	63	53	33	36	49	57
Juli.	64	76	107	61	71	136	167	72	100	137	125	78	47	122	109	66
Aug.	75	93	71	71	105	58	86	86	64	113	124	93	106	76	74	83
Sept.	4	21	56	56	37	26	110	73	15	80	82	97	4	59	62	59
Ialt.	167	232	292	277	271	260	427	319	202	400	425	366	207	310	338	306
Vanding .	23/6				15/6				14/6	22/6			21/6			
mm.	30				20				20	25			25			
					20/7				9/7							
mm.					20				20							

Tabel 2. Oplysninger om plantebestand m.v.

Lbnr.	Procent manglende planter										
	Blangstedgaard			Hornum		Spangsbjerg			Virum		
	1959	1960	1961	1959	1960	1959	1960	1961	1959	1960	1961
3.....	1		12	1			10		4		9
17.....	—		7	1			10		1		5
8.....	1		6	—			6		4		—
15.....	2		7	1			18		8		3
4.....	5		36	1			19		9		16
5.....	1		7	—			7		5		2
16.....	2		6	1			27		11		2
9.....	1		5	2			15		11		2
2.....	2		17	2			26		7		13
14.....	3		9	2			25		11		15
10.....	6		7	1			28		12		13
11.....	3		5	2			14		5		3
1.....	4		23	1			51		10		13
7.....	1		5	1			13		6		1
6.....	8		17	1			46		7		1
18.....			10				7				20
20.....			6				15				12
Sådato.....	12/5	27/5	10/5	11/5	24/5	19/5	21/5	17/5	22/5	20/5	18/5
Høsttid.....	22/7-7/9	13/8-5/9	25/7-5/9	22/7-21/9	9/8-6/9	24/7-21/8	9/8-20/9	3/8-14/9	22/7-25/9	28/7-12/9	3/7-13/9
Ant. plukninger....	8	4	9	9	5	5	7	6	9	7	6

Forsøgsresultater

Af tabel 2 fremgår, at plantebestanden i de fleste af forsøgene har været tilfredsstillende. Undtagelser er 1960 ved Spangsbjerg og 1961 ved Blangstedgaard og Virum. Den dårlige spiring synes dog i nogen grad knyttet til enkelte af sorterne. I tabel 2 er ligeledes angivet sådato, høstperiode og antal plukninger.

Udbyttet af fejlfri bælg ved de enkelte forsøgsstationer i de enkelte år er opført i tabel 3. Der er meget stor variation i udbyttet for nogle af sorterne fra år til år. En udregning af årsgennemsnittene viser dog, at det er de samme sorter, der ligger højest i alle årene, omend rækkefølgen ikke helt er den samme.

Tabel 3. Udbytte af fejlfri bælg ved de enkelte forsøgssteder
kg pr. a

Lbnr.	Blangstedgaard			Hornum		Spangsbjerg			Virum			Gns. alle forsøg
	1959	1960	1961	1959	1960	1959	1960	1961	1959	1960	1961	
3.	186	185	88	250	64	185	126	37	158	289	146	156
17.	155	158	76	188	79	155	134	109	149	228	173	146
8.	155	175	86	278	94	184	154	115	118	200	137	154
15.	164	203	107	253	64	164	144	58	149	307	133	159
4.	158	150	35	210	67	185	93	100	99	184	70	123
5.	145	140	48	190	33	172	57	75	75	150	76	106
16.	133	179	41	141	66	156	115	15	55	210	39	105
9.	96	152	48	205	46	141	99	119	34	151	58	104
2.	148	188	24	248	64	221	106	100	57	175	45	125
14.	161	154	49	242	38	164	80	110	77	205	98	125
10.	97	165	40	189	55	154	102	117	37	184	54	109
11.	139	136	55	171	18	156	41	88	67	163	56	99
1.	137	180	10	264	31	210	68	46	62	189	11	110
7.	130	169	72	249	74	191	138	182	86	242	117	150
6.	92	155	27	276	72	187	74	137	53	167	105	122
Gns.	140	166	54	224	58	175	102	94	85	203	88	126
18.		178	39		38		116	107		223	62	109
20.		168	86		65		119	34		201	109	112
Gns.		167	55		57		104	91		204	88	109

Procenten af syge bælg, hvorom der er givet oplysninger i tabel 4, er som ventet højest i de år, hvor bøtterne har de dårligste vækstvilkår. Især ved Spangsbjerg og Virum er der en jævn

stigning fra 1959 til 1961. Det fremgår endvidere af tabellen, at der er en ret væsentlig forskel mellem de enkelte sorters sygdomsmodtagelighed.

Tabel 4. Syge bælgе ved de enkelte forsøgssteder
pct. af vægtudbytte ialt

Lbnr.	Blangstedgaard			Hornum		Spangsbjerg			Virum			Gns. alle forsøg	
	1959	1960	1961	1959	1960	1959	1960	1961	1959	1960	1961	pct.	kg
3.	1	12	4	7	24	10	13	21	5	9	18	10	17
17.	—	3	3	6	2	2	3	13	1	2	3	3	5
8.	1	2	2	4	4	2	2	18	2	2	8	4	7
15.	1	3	4	9	10	5	4	22	9	3	15	7	11
4.	1	17	8	4	17	4	13	17	6	8	25	10	13
5.	2	10	6	13	21	7	15	16	6	14	13	11	12
16.	6	5	5	16	1	9	4	25	17	6	24	9	10
9.	1	2	2	3	2	5	6	14	6	2	5	4	5
2.	2	4	14	8	23	1	11	35	8	9	31	11	15
14.	1	2	2	1	3	2	11	21	5	2	9	5	6
10.	3	12	5	9	11	7	14	26	5	7	16	11	13
11.	3	24	10	10	47	6	55	25	11	23	32	19	24
1.	7	9	33	10	38	9	15	54	9	12	72	16	21
7.	1	4	1	3	4	5	9	12	2	2	11	5	8
6.	1	3	4	6	3	12	11	21	5	15	9	9	13
Gns.	2	8	5	7	14	6	12	28	6	8	18	10	12
18.		1	5		3		3	18		1	9	5	6
20.		5	3		4		6	17		6	12	7	8
Gns.		7	5		13		11	28		8	18	12	11

Der er ikke ved plukningen skelnet mellem forskellige arter af sygdomme, men det kan oplyses, at det hovedsagelig drejer sig om bønnesyge (*Colletotrichum lindemuthianum*).

I tabel 5 er der givet oplysninger om bælgernes størrelse og kvalitet. Efter bælgernes længde, bredde og tykkelse kan sorterne inddeles i forskellige grupper.

Sværd snittebønner har lange, brede, ret flade bælgе. Hertil hører lbnr. 1, 2, 6 og 7. *Brydbønner* har middellange, ret smalle, næsten runde, kødfulde bælgе. Til denne gruppe hører alle sorterne på nær de 4 ovennævnte samt lbnr. 14 og 17. Gruppen

perlebønner, hvortil nr. 17 hører, har korte, smalle, mere eller mindre runde bælg, som oftest med noget fremtrædende frø. Lbnr. 14 er en *mellembred snittebønne*.

Tabel 5. Bælgenes størrelse og kvalitet

Lbnr.	Bælgenes			Ribbernes (ledningsstrengenes) styrke					
	længde cm	bredde mm	tykkelse mm	Antal frø pr. bælg	ingen pct.	svage pct.	middel pct.	stærke pct.	meget stærke pct.
3.	11,3	9,2	7,8	5,0	60	29	9	2	—
17.	8,2	7,5	6,8	4,5	71	24	4	1	—
8.	12,1	8,5	7,6	4,9	59	29	10	2	—
15.	11,5	9,2	8,0	4,9	61	32	6	1	—
4.	10,5	9,7	9,0	4,5	61	32	4	3	—
5.	9,2	8,3	7,1	4,7	62	32	5	1	—
16.	12,2	9,2	8,6	4,7	58	31	8	3	—
9.	9,4	8,4	7,6	5,0	58	32	8	2	—
2.	14,8	12,4	6,2	5,5	73	21	5	1	—
14.	14,2	10,6	6,6	4,7	51	34	13	2	—
10.	11,2	9,0	8,3	4,8	62	32	5	1	—
11.	11,2	8,8	8,4	4,5	63	30	4	3	—
1.	14,2	11,3	6,1	5,5	75	22	2	1	—
7.	12,4	15,3	7,3	4,5	27	22	20	26	5
6.	14,0	15,2	6,4	4,6	33	30	19	16	2
18.	11,3	8,2	7,7	4,0	68	30	2	—	—
20.	11,7	8,9	7,7	4,1	66	24	9	1	—

Bælgenes kvalitet er det altafgørende for produktets anvendelighed i konservesindustrien og i husholdningen. De skal være skøre og ribbefri. Betegnelsen ribbefri må dog siges at være relativt, idet det i nogen grad afhænger af bælgens modenhed (udvikling). Ingen sorter er absolut ribbefrie, men hvis mindst ca. 90 pct. af bælgene er uden eller kun med svage ribber, betegnes sorten som ribbefri. De første ribbefri sorter fremkom indenfor gruppen brydbønner, hvor de nu er enerådende. I disse forsøg vil det bemærkes, at der er sket en lignende forbedring indenfor gruppen sværd snittebønner, idet lbnr. 1 og 2 ved forædling er gjort ribbefri, hvad man ikke tidligere har kendt indenfor denne gruppe. Med lbnr. 17 er der ligeledes sket en væsentlig forbedring i gruppen perlebønner, idet denne ikke alene er ribbefri, men tillige højtydende.

En oversigt over forsøgsresultaterne er givet i tabel 6. *Gennemsnitsudbyttet* af fejlfri bælg er 126 kg/a, varierende fra 99 til 159 kg/a. I gennemsnit for alle sorter er der 10 pct. *syge bælg*, varierende fra 3 til 19 pct. Til belysning af sorterens *tidlighed* er plukketiden opdelt i 3 perioder med så vidt muligt lige mange plukninger i hver periode. De tidligste sorter er lbnr. 11 og 7 med 77 og 74 pct. af udbyttet i 1. periode. De øvrige sorter varierer fra 44 til 68 pct. af bælgene høstet i 1. periode.

Bælgelængden er angivet i cm og en omregning af *bælgenes tykkelse til procent af bredden* viser, at brydbønnerne og sorten af perlebønner, lbnr. 17, har meget nær runde bælg.

Sorternes *ribbefrihed* er angivet med procent bælg uden eller med svage ribber (ledningsstrenger). Lbnr. 6 og 7 ligger lavt med 48 og 63 pct., ellers ligger det på 90 pct. eller derover for de fleste af sorterne.

Karakteren for *vækstkraft* angiver, at der er ringe forskel mellem sorterne, hvad dette angår. Lbnr. 20 er dog lidt kraftigere og nr. 3 svagest. Plante højden er i sortsbeskrivelsen angivet i cm. Denne oplysning er af betydning for maskinhøstning.

Indholdet af *ascorbinsyre* (C-vitamin) varierer meget sorterne imellem, fra 11.8 til 22.4 mg ascorbinsyre pr. 100 g friskvægt.

I tabellens sidste kolonner er, tillige med en karakter for *bælgform*, der udelukkende beskriver om bælgene er mere eller mindre krumme og buklede, anført resultaterne af de *kvalitetsmæssige undersøgelser* ved Statens Husholdningsråd. Alle bedømmelserne er foretaget på frysekonserverede snittede eller hele bønner, der umiddelbart forud for bedømmelsen er kogt til mørhed og serveret varme. Karaktererne er gennemsnit af 62 enkeltbedømmelser. Oparbejdningssvindet har været omkring 5%, og tørstofprocenten har været 9.6 % i gennemsnit.

Af karaktererne er der, sammen med forholdstallet for udbytte af fejlfri bælg og procentantal ribbefri og ribbesvage bælg, udregnet et *værdital* til klassificering af sorterne. Beregningsgrundlaget fremgår af tabel 6's fodnote.

Sorterne er i alle tabellerne opstillet i samme rækkefølge efter værditallet.

Som særlig dyrkningsværdige anerkendes 6 sorter brydbønner. Disse vedføjtes S 1962 til sortsnavnet.

Beskrivelse af sorterne

Lbnr. 3. Master, Ny Munkegaard S 1962. Ejer: Fa. J. E. Ohlsens Enke, København.

Ribbefri brydbønne. Spontan krydsning i »Furore«. Er tildelt »Award of Merit« i Wisley, England.

Ret svag, opret, busket vækst, højde ca. 40 cm. Bladene runde til hjerteformede, mørkegrønne. Blomsterne hvide til hvidgule. Bælgene middelstore, runde til ovale, lige til svagt krumme, lysegrønne. Frøene middelstore, hvide, gråligt årede, lange og tynde. Den er middeltidlig, har givet et stort udbytte af god kvalitet, særdeles pænt udseende.

Lbnr. 17. Fruca Simplo, S 1962. Leveret af Gebrüder Sluis A/Q, Enkhuizen, Holland.

Ribbefri lille brydbønne. Kraftig, lav, bred, busket vækst, højde ca. 30 cm. Bladene ret små, skævt rudeformede, mørkegrønne. Blomsterne hvide. Bælgene små, korte, runde, glatte, lidt krumme, mørkegrønne med noget fremtrædende frø. Frøene små, hvide. Den er middeltidlig til sildig, sund, har givet et stort udbytte af god kvalitet og pænt udseende.

Lbnr. 8. Carlos Favorit, Ny Munkegaard S 1962. Ejer: Fa. J. E. Ohlsens Enke, København.

Ribbefri brydbønne. Krydsning mellem Fiskeby × Ekspress. Anerkendt i Norge og under navnet Ohlsenia i Sverige.

Denne sort var den bedste i gruppen brydbønner ved de sidst afholdte sortsforsøg i 1949-51. Kraftig, busket vækst, højde ca. 50 cm. Bladene store, skævt rudeformede, lysegrønne, Blomsterne lysviolette. Bælgene middelstore, runde til ovale, kødfulde, lige til svagt krumme, grønne til lysegrønne. Frøene ret små, sorte til mørk violette, skinnende. Den er middeltidlig, sund, har givet et stort udbytte af god kvalitet og pænt udseende.

Lbnr. 15. Processor, S 1962. Amerikansk sort fra firmaet Ferry Morse, Detroit Mich., USA.

Synonymer: Sabo, Elite og Bon Bon.

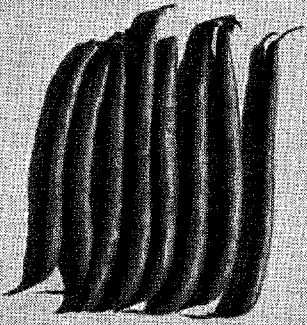
Ribbefri brydbønne. Middelkraftig, busket vækst, højde ca. 30 cm. Bladene store, brede, skævt rudeformede, mørkegrønne. Blomsterne gullighvide. Bælgene middelstore, tykke, runde til ovale, kødfulde, lige til svagt krumme, lysegrønne. Frøene middelstore, hvide. Det er den højestydende af de deltagende sorter. Den er middeltidlig og af god kvalitet og udseende.

Lbnr. 18. Meteor, S 1962. Leveret af van Waveren & de Bres, Hann. Münden, Tyskland.

Ribbefri brydbønne, kraftig, opret, busket vækst, højde ca. 45 cm. Bladene middelstore, rudeformede til bredt ægformede, friskgrønne til mørkegrønne. Blomsterne gullighvide. Bælgene middelstore, runde, kødfulde, lige til svagt krumme, mørkegrønne med lidt ru overflade. Frøene små, hvide, gråligt årede. Den er tidlig, har givet et middelt stort udbytte af god kvalitet og udseende.

Lbnr. 20. Harvester, S 1962. Leveret af Asgrow Seed Company, Milford, Conn., USA.

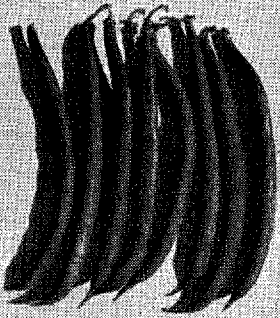
Ribbefri brydbønne. Meget kraftig, bred, busket vækst, højde ca. 50 cm. Bladene store, skævt rudeformede, friskgrønne. Blomsterne gullighvide. Bælgene middelstore, runde til ovale, lige eller svagt krumme, glatte, friskgrønne. Frøene middelstore, hvide, gråligt årede. Den er middeltidlig, har givet lidt over middel udbytte, god kvalitet og pænt udseende.

3

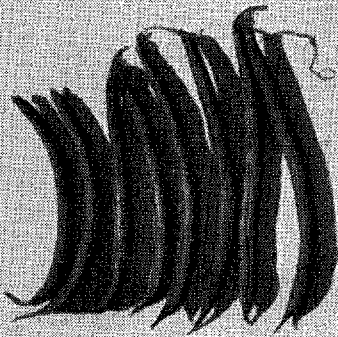
17

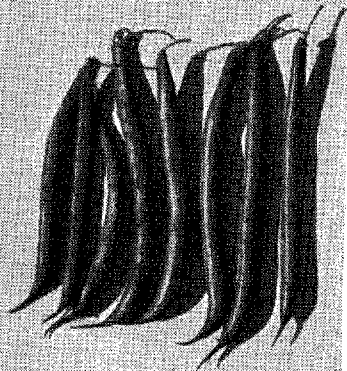
8

15

18

20

Sortforsøg med lave, grønne bønner, 1959-61

Lbmr. og navn	Felffri bælg kg/a	Syge bælg fnt.	pct. udbytte i			Bælg- læng- de	pct af bredden de 100 = rund	bælg med svage ribb. 100 g	ascor- bin- syre pr. 0-10	Karak- ter for vækst- kraft (ret- farve hed)	Karakterer 0-10	Vær- di- konsi- stens tal*)				
			1.	2.	3.											
Gns. 11 forsøg																
3. Master, NY																
Munkeg. S 1962.	156	124	10	55	37	8	11.3	85	89	14.8	6	9.0	6.8	7.4	8.4	529
17. Fruca Simple, S 1962.....	146	116	3	44	43	13	8.2	91	95	11.8	7	7.0	8.6	7.6	8.4	527
8. Carlos Favorit, NY Munkeg.																
S 1962.....	154	122	4	47	39	14	12.1	89	88	18.5	8	8.5	6.8	7.7	8.6	526
15. Processor, S 1962	159	126	7	52	38	10	11.5	87	93	14.7	7	8.0	6.5	7.3	8.1	518
4. Nr. 0283.....	123	98	10	66	29	5	10.5	93	93	14.1	7	7.5	8.0	7.5	8.5	506
5. Nr. 0284.....	106	84	11	53	37	10	9.2	86	94	15.6	7	6.0	8.7	8.0	8.5	490
16. Phoenix Claudia	105	83	9	67	29	4	12.2	93	89	17.1	7	6.5	9.7	7.4	8.2	490
9. Deltka/57.....	104	83	4	63	29	8	9.4	90	90	18.6	7	7.0	7.8	8.3	8.5	489
2. »Sværdtype«.....	125	99	11	47	41	12	14.8	50	94	21.5	8	7.0	7.2	7.1	7.7	483
14. Apati.....	125	99	5	56	31	13	14.2	62	85	20.2	7	9.0	6.0	7.3	7.4	481
10. Konservæ II/54..	109	87	11	68	27	5	11.2	92	94	22.1	8	6.5	6.8	7.5	8.6	475
11. Rika/57.....	99	79	19	77	20	3	11.2	95	93	19.4	7	6.5	8.0	7.6	8.2	475
1. »Nordstenlype«.	110	87	16	46	46	8	14.2	54	97	22.4	7	8.0	6.5	6.8	7.2	469
7. Regent.....	150	119	5	74	22	4	12.4	48	49	17.7	7	8.0	6.9	7.1	6.6	454
6. Nr. 0286.....	122	97	9	59	36	5	14.0	42	63	19.1	7	6.5	6.9	7.1	6.6	431
Gennemsnit..... 126 100 10																
Gns. 7 forsøg, fra 1960-61																
18. Meteor, S 1962..	109	100	5	61	33	6	11.3	94	98	22.7	8	7.5	8.6	7.5	8.2	516
20. Harvester, S 1962	112	103	7	47	44	9	11.7	87	90	18.4	9	8.5	6.6	7.0	8.4	498
Gennemsnit..... 109 100 12																

* Forholdstal for udbytte af felffri bælg + procentantallet bælg uden eller med svage ribber + 10 (Karakter for bælgform (retthed) + bælgfarve + smag + konsistens)

SUMMARY

Variety trials with green podded dwarf French Beans. 1959-61

The variety trials were carried out at the State Research Stations Blangstedgaard, Hornum, Spangsbjerg and Virum.

In alle three years of trial 15 varieties were included, and from 1960 the German variety Meteor and the American variety Harvester were also included.

The climatic conditions for growing beans in this country are quite unstable, which also these three years of trial have proved. In 1959 the climatic conditions were good, in 1960 medium and in 1961 bad, as will be seen from the average yield in table 3.

The main data are given in table 6. The average yield of faultless pods (fejlfri bælg) is 125 kg per 100 square metres (kg/a), varying from 99 to 159. The earliness of the varieties is shown by dividing the harvesting season into 3 periods and calculating the percentage of yield in the different periods (pct. udbytte i perioder).

An important factor, as far as quality is concerned, is whether the pods are more or less free from strings. None of the varieties are quite stringless, but if the percentage of nearly stringless pods is about 90 or more, they are regarded as stringless.

Both yield and quality are taken into consideration in classifying the different varieties and thus a composite valuation index (værdital) is constructed on the basis of yield (forholdstal for udbytte af fejlfri bælg), percentage of nearly stringless pods (pct. bælg uden eller med svage ribber), and of scores (karakterer) for various qualitative properties as shape of pods (bælgform), colour of pods (bælgfarve), taste (smag) and consistency (konsistens).

Six varieties have been approved, which is indicated by S 1962.